

Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS:n lausunto sivistysvaliokunnalle hallituksen esityksestä 41/2018.

Finlands Svenska Skolungdomsförbund FSS kiittää mahdollisuudesta lausua ehdotetusta laista lukiokoulutuksen uudistamisesta.

On mukava nähdä, että on aidosti kiinnostusta korjata ongelmat lukiokoulutuksessa ja kehittää jo olemassaolevia toimintatapoja. Positiivisena kehityksenä näemme muun muassa laajempien opintojaksojen ja oppiainerajat ylittävien opintojen järjestämisen.

Lukiokoulutuksen tehtävä

Monimutkaisten kokonaisuuksien hallinta on yhä tärkeämpää nyky-yhteiskunnassa. Lukion tulee tarjota opiskelijoille välineet ymmärtää ja analysoida erilaisia ilmiöitä tarjoamalla monialaisia ohjelmia ja projekteja. Menestyksessä rajat ylittävä ja ilmiöihin perustuva koulutus edellyttää uusia työtapoja ja taitoja, mikä puolestaan edellyttää opettajien täydennyskouluttamista. Toivomme, että tämä näkyy myös budjetissa kun lain tullessa voimaan.

Lukiokoulutuksen tehtävä on on tarjota laaja yleissivistys ja hyvä perusta tuleville opinnoille. Olemme sitä mieltä, että nykyinen valinnanvapaus on riittävä. Toivomme kuitenkin lain sallivan kurssi- ja ainejaon sekä opetussuunnitelman tarkastelun koulujen sopeuduttua ilmiöpohjaiseen opetukseen. Näemme opintopisteet mielenkiintoisena mahdollisuutena. Kannatamme myös sitä, että ehdotettu asetusta, jossa valtioneuvosto määrittelee koulutuksen rakenteen ja laajuuden, tehdään tiiviissä yhteistyössä opiskelijoiden ja oppilaitosten kanssa.

Meille on myös tärkeää, että lukiot ja korkeakoulut tekevät entistä enemmän yhteistyötä. Koulun kuuluu tukea myös niitä opiskelijoita, jotka eri syistä haluavat käydä lukiota alle ja tai yli kolme vuotta. Tässä sekä opinto-ohjaus että uudet henkilökohtaiset opintosuunnitelmat ovat keskeisessä roolissa. Toivomme myös, että vapautetaan riittävästi resursseja näihin uudistuksiin, niin ettei lisätty ja vahvistettu opinto-ohjaus jäisi vain tyhjäksi lupaukseksi. Lisäksi haluamme nostaa esille, että tällä hetkellä on vakava pula ruotsinkielisistä pätevistä opinto-ohjaajista.

Olemme pettyneitä nähdessämme, että esimerkiksi uskonnonopetusta ei uudisteta lainkaan. Laaja kulttuurinen ja uskonnollinen ymmärtäminen on ratkaisevassa roolissa nykypäivän monikulttuurisessa yhteiskunnassa. Katsomusaineen koko tavoite olisi parantaa kulttuurista ja uskonnollista ymmärrystä opiskelijoiden keskuudessa. Kaikilla opiskelijoilla pitäisi olla yhteinen katsomusaine, jossa keskitytään eri uskontojen ymmärtämiseen ja kunnioittamiseen, kulttuureihin ja elämänkatsomuksiin. Lisäksi alaikäinen lukio-opiskelija ei voi erota evankelisluterilaisesta tai ortodoksisesta kirkosta ilman huoltajan suostumusta ja on täten velvoitettu osallistumaan "oman uskonnon" opetukseen, mikä rikkoo opiskelijan oikeutta uskonnonvapauteen.

Opiskelijoiden hyvinvointi

FSS ilahtuu tavoitteesta edistää lukion opiskelijoiden hyvinvointia ja tukea opiskelijoita opinnoissaan vahvemmin. Tilastot mielenterveysongelmista viimeisissä kouluterveyskyselyissä ja Nuorisobarometrissa ovat erittäin huolestuttavia, ja pelkäämme, että näiden ongelmien ratkaisemiseksi ei ole riittäviä ratkaisuja laissa. Ei ole konkreettisia toimia hyvinvoinnin edistämiseksi ja kiusaamisen ja häirinnän ehkäisemiseksi. Lisäksi olemme huolissamme siitä, miten mahdollinen sote-uudistus vaikuttaisi opiskelijahuoltoon, ja siitä kannattaa olla huolissaan jo nyt. Ilman toimivaa opiskelijahuollon tiimiä, joka on vahvassa vuorovaikutuksessa koko koulun henkilökunnan

kanssa, sekä on luonnollinen osa jokapäiväistä kouluarkea, näitä tavoitteita ei voida saavuttaa.

Opinto-ohjaus on yksi koulujen tärkeimmistä palveluista. Opinto-ohjaajan tarkoituksena on auttaa opiskelijoita löytämään tehokkaita oppimismenetelmiä sekä informoida opiskelumahdollisuuksista ja tukea opiskelijoita. Opinto-ohjaajilla on oltava riittävät resurssit, jotta jokainen opiskelija saa tarvittavan tuen varmistamalla riittävän henkilöstön opiskelijaa kohden.

Suhtaudumme positiivisesti siihen, että opinto-ohjausta annettaisiin jatkossa myös jo valmistuneille, mutta tämä ei saa olla pois nykyisiltä opiskelijoilta. On koko yhteiskunnan etu, että lukiossa on helposti saatavilla tukea ja ohjausta opintomenetelmien kanssa ja kurssivalinnoissa, koska tämä helpottaa jatkokouluttautumista ja edistää elinikäistä oppimista.

Tukiopetuksen tulisi olla luonnollinen osa koulutusta. On tärkeää, että myös opiskelijat, joilla ei ole todistettuja oppimisvaikeuksia, ovat oikeutettuja tukiopetukseen.

Harmittaa, että laki ei sisällä opiskelijoiden oikeutta maksuttomiin opetusmateriaaleihin. Toivomme, että valiokunta edistää tässä muutosta, jotta lukio olisi jatkossa kaikkien nuorten saatavilla. Kansalaisaloite maksuttoman toisen asteen puolesta on kerännyt yli 80 000 nimeä ja toivomme, että sekä aloitteen perustelut, konkreettiset ehdotukset että allekirjoitusten määrää otetaan huomioon myös valmisteltaessa tätä lakia.

Seuraavat opinnot ja loppuelämä

On myönteistä ja äärimmäisen tärkeää vahvistaa lukioden ja korkeakoulujen yhteistyötä. Sen lisäksi, että on tärkeää päästä jo lukion aikana tutustumaan korkeakoulujen toimintaan, haluamme painottaa, että hakuvaihe ja siihen liittyvä yhteistyö kaipaa huomiota. Nykyinen järjestelmä pääsykokeiden ja ylioppilaskirjoitusten kanssa on tehoton ja epäkäytännöllinen opiskelijoille. Tavoitteena olisi, että yhteiset valintakokeet mittaisivat opiskelijoiden edellytyksiä ja motivaatiota menestyä korkeakouluopinnoissaan. Tässä näemme taas erittäin tärkeänä, että ylioppilastutkinto saa täysremontin. Koekertojen rajoitusten poistaminen ja koulutuksen järjestäjien on velvollisuus järjestämään kokeita myös jo valmistuneille, on ensimmäinen tärkeä askel. Tämä on äärimmäisen tärkeää, varsinkin kun ylioppilastutkinnon painoarvo valintakriteereissä nousee.